

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University (Ukraine)
The College of New Jersey (USA)
Camarines Sur Polytechnic Colleges (Philippines)
European Danube Academy (Germany)
University of Kragujevac (Serbia)

Proceedings

STRATEGIC INNOVATIONS OF SOCIAL COMMUNICATIONS AND FOREIGN PHILOLOGY IN CRISIS TIMES

I International Scientific and Practical Conference

1 June 2024

Sumy State University, Ukraine

Sumy 2024

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University (Ukraine)
The College of New Jersey (USA)
Camarines Sur Polytechnic Colleges (Philippines)
European Danube Academy (Germany)
University of Kragujevac (Serbia)**

Proceedings

**STRATEGIC INNOVATIONS OF SOCIAL COMMUNICATIONS AND
FOREIGN PHILOLOGY IN CRISIS TIMES**

I International Scientific and Practical Conference

1 June 2024
Sumy State University, Ukraine

Sumy 2024

UDC: 81'25'42:316.7(063)(0.034)

S88 Strategic Innovations of Social Communications and Foreign Philology in Crisis Times: collection of scientific paper of the I International Scientific and Practical Conference (1 June 2024) / responsible editor Nabok M., responsible designer Sadivnycha M. Sumy: Sumy State University, 2024. 351 p.

The collection includes scientific materials devoted to current problems in the field of distance teaching and learning in the era of digital technologies, in particular in language pedagogy, media innovations, modern translation, ethnolinguistics, stylistics, methods and methodologies of modern linguistic and literary disciplines. The composition of the collection is scientific research on the preservation of national identity and cultural heritage, intercultural communications, psychological theory and practice, sociological research.

For teachers of higher education institutions, graduate students, students, teachers of secondary schools, gymnasiums, lyceums and colleges, all those interested in socio-humanitarian issues.

The materials are printed in the author's editorial

Sumy State University, 2024

Петрик, В. (2009). Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи. *Юридичний журнал*, 2009, № 5. С. 122–134.

Почепцов, Г. (2001) *Теория коммуникации*. К.: “Ваклер”.

Салата, О. & Гінетова, Т. (2022). Чутки як засіб формування інформаційного простору на окупованій території України у 1941–1944 роках. *Київські історичні студії*. Вип. 2 (15). С. 93–100.

Юркова, О. (2021). Чутки як соціокомунікаційний феномен. *Обрії друкарства*. Вид. 1 (9). С. 121–131.

Allport, G. & Postman, L. (1947). *The psychology of rumor*. New York: Henry Holt.

Кнапп, R. (1944). A psychology of rumor. *Public Opinion Quarterly*, Vol. 8, PP. 22–37.

Shibutani, T. (1966). *Improvised news: A sociological study of rumor*. Indianapolis: The Bobbs-Merrill Company, Inc.

Циганок Ю.С.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

факультету менеджменту та маркетингу

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРИ

Мова не просто слугує інструментом для спілкування, вона відображає унікальну культуру та світогляд народу. Її структура, лексика та фразеологія формують уявлення про світ, впливаючи на думки, почуття та поведінку людей.

Інтернет-комунікація стала невід’ємною частиною нашого повсякденного життя. Розвиток цифрових технологій докорінно змінив способи спілкування, обміну інформацією та самовираження людей у сучасному світі. Інтернет-простір породив нові форми мовлення, жанри та стилістичні особливості, що зумовлює необхідність всебічного дослідження цього феномену.

Аналіз інтернет-комунікації в сучасному мовному просторі має важливе теоретичне та практичне значення, оскільки дає змогу глибше зрозуміти процеси трансформації мови під впливом новітніх технологій, а також спрогнозувати перспективи розвитку мовної комунікації в цифрову епоху.

На сучасному етапі доведено, що інтернет як культурний феномен істотно впливає на свідомість користувачів та їхнє сприйняття реального світу. Це призводить до трансформацій у сприйнятті часу і простору, а також до змін в усному та писемному мовленні, зокрема формування специфічного сленгу, що досі залишається недостатньо вивченим лінгвістами та педагогами. Віртуальний простір мережі став новим середовищем для розгортання мовленнєвої взаємодії, породжуючи при цьому специфічні форми, жанри та стилістичні особливості спілкування.

Особливості комунікації переважно зумовлені специфікою онлайн-простору, до якого звертаються інтернет-користувачі. Наприклад, ухвалення закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Закон України, 2019) зобов'язує державні структури розміщувати інформацію у віртуальному середовищі українською мовою, тож на веб-ресурсах органів влади спілкування з користувачами ведеться саме державною мовою.

Вітчизняні та іноземні бізнес-компанії обирають маркетингові стратегії, спрямовані на доступність інформації кожному споживачеві, тому значна частина інформації на їхніх веб-сайтах представлена українською мовою. Примітно, що після початку російської агресії проти України багато організацій, які раніше використовували російську мову, перейшли на українську, послуговуючись принципами клієнтоорієнтованості та дистанціюючись від країни-агресора.

Окремо варто зазначити українськомовні веб-ресурси соціокультурного спрямування, що належать культурним фондам, мистецьким спілкам та об'єднанням. Вони орієнтовані на промоцію вітчизняного культурного продукту – кіно, літератури, музики тощо.

Безперечно, найвиразнішими щодо функціонування мови та її впливу на

мовленнєві практики сучасної молоді є соціальні медіа, чати й форуми. Як зазначає С. Чемеркін (2009), «на електронних платформах, де відбувається онлайн-комунікація, чітко простежується використання мови відповідно до регіону», тобто спостерігається домінування певної мови в повсякденному віртуальному спілкуванні. Ця теза набуває особливої ваги, адже саме соціальні мережі та онлайн-простори є найпопулярнішими комунікативними майданчиками для сучасної молоді. Саме тут формуються мовленнєві звички та традиції наступних поколінь. Тож аналіз мовних практик у цих середовищах дає змогу виявити реальні тенденції у функціонуванні та використанні мов серед молодіжної аудиторії.

Водночас варто наголосити на формуванні специфічної мови інтернет-спілкування молодого покоління. Мова, яка обслуговує комунікацію в інтернеті, зазнає трансформацій у різних аспектах: лексичному, граматичному, жанрово-стилістичному, у співвідношенні усного й писемного мовлення, комунікативних стратегіях і тактиках (Борисенко, 2023).

Дослідники також відзначають, що тенденцією інтернет-спілкування, коментування, обміну думками на форумах стає навмисне порушення правил правопису, орфоєпії, стилістики, що дезорієнтує користувачів інтернету різних поколінь щодо норм літературної мови. Водночас, як зазначає С. Чемеркін (2009), важливою є позиція реципієнта інформації, толерантне ставлення якого створює сприятливі умови для такого спілкування.

У контексті інтернет-комунікації в українській мові з'являються нові лексичні одиниці, зокрема, шляхом входження до словника без перекладу (здебільшого це англомовні запозичення) або транслітерації. Певних трансформацій мова зазнає й на рівні синтаксису та текстотворення, широкого вжитку набуває телеграфний стиль. Гіпертекстуальність, своєю чергою, полегшує пошук та сприйняття інформації, хоча може відволікати користувачів.

Інтернет-комунікація має вагомий вплив на мовленнєву культуру сучасної молоді. З одного боку, вона сприяє збагаченню мовлення новими лексичними одиницями, зокрема запозиченнями з англійської. З іншого – може призвести до

зниження рівня грамотності через використання скорочень, сленгу та спрощеного спілкування (Бернацька, 2023).

Для збереження традиційних мовних норм в інтернет-просторі важливо застосовувати комплексні заходи. Це, зокрема, впровадження культури інтернет-етикету в навчальні програми, розроблення правил онлайн-комунікації, проведення освітніх заходів для підвищення мовної культури користувачів, а також розвиток медіаграмотності. Ефективним може бути й міжнародний досвід, наприклад, проекти з «гейміфікації» освіти щодо критичного мислення та безпечного використання інтернету (Бернацька, 2023).

Загалом, врахування тенденцій інтернет-комунікації та цілеспрямована робота з підвищення мовної культури молоді дозволять мінімізувати негативний вплив на мовленнєві практики.

Отже, ці та інші динамічні процеси, що відбуваються в мові під впливом інтернет-спілкування, формують новий вид комунікації між людьми, а також нову культуру інформаційного середовища.

Список використаних джерел:

Бернацька, С. (2023). Роль і вплив інтернет комунікації на сучасну культуру мовлення. *Вісник науки та освіти*. 4 (10). [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-62-75](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-62-75)

Борисенко, І., & Шумейко, З. (2023). Вплив інтернет-спілкування на культуру мовлення здобувачів вищої освіти. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 177 (21). <https://doi.org/10.58407/visnik.232101>

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019). Взято 28 квітня 2024 року з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

Чемеркін, С. Г. (2009). *Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси* [Монографія]. Київ: Основа. <https://iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/chemerkin-s.pdf>

Науковий керівник – Сухенко В. Г., кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Отрішко М.А.

ORCID: 0000-0001-7944-5085

аспірантка Сумського державного університету

м. Суми, Україна

МЕМ ЯК ЧИННИК КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ

Медіапростір на даному етапі соціально-культурного розвитку є невід'ємною складовою суспільства, оскільки формує, передає і зберігає інформацію за допомогою різноманітних каналів комунікації. Суспільство ХХІ ст. доцільно означити як суспільство візуальної комунікації, що переважно здійснюється в онлайн-середовищі. Меми виступають одним із найбільш поширених та виразних проявів цієї комунікації (Milosavljević, 2020). Інтернет, будучи основним фактором популяризації і розповсюдження мемів, здійснює вплив на їхню трансформацію у сучасному медіапросторі.

Вперше поняття «мем» було використане біологом-еволюціоністом Р. Докінзом у праці «The Selfish Gene», що була опублікована у 1976 р. Автор визначив мем як одиницю культури, яка представляє собою ідею, інформацію або стиль поведінки, що поширюється від особи до особи в культурному оточенні, а їхня інтерпретація залежить від їхнього носія. Він також порівнює меми з генами, вказуючи на схожість у спадковості інформації, схильності до варіацій, мутацій, відбору, конкуренції та реплікації, що з часом може викликати еволюційні зміни. Р. Докінз наводить приклади мемів: мелодії, улюблені вирази та модні тенденції, наголошуючи, що вони можуть поширюватися різними способами, наприклад, наслідуванням, усною та письмовою комунікацією, а